

Digitally signed by
Biblioteca UTM
Reason: I attest to the
accuracy and integrity of
this document

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

Facultatea Cadastru, Geodezie și Construcții
Catedra Drept Patrimonial

**ASPECTE JURIDICO-PENALE ALE
OMORULUI LA COMANDĂ**

Chișinău
U.T.M.
2008

Monografia respectivă include analiza aspectelor juridico-penale ale unei noi incriminări din legislația penală a Republicii Moldova: aspectele istorice ale evoluției conceptului, controversese, comparațiile cu incriminările altor state și metodele de profilaxie a omorului la comandă.

Sunt elucidate metode de calificare corectă a acțiunilor criminale comandate, îndreptate împotriva vieții unei persoane, erorile și neajunsurile care s-au depistat.

Monografia este destinată studenților specialităților de drept, profesorilor cât și persoanelor interesate de subiectul respectiv.

Autor: *magistru în drept, lector A.Ailoiiei*

Recenzent: *Judecător, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, Dina Rotarciuc*

© U.T.M., 2008

Cuvînt înainte

În orice sistem juridic viața omului apare ca valoare primară, absolută, indispensabilă manifestării sale și ca condiție a continuității biologice a grupului social. Însă în societate s-au produs și continuă să se producă acte de suprimare cu vinovăție a vieții omului, ceea ce este în discordanță flagrantă cu idealurile de libertate și dreptate spre care tinde omenirea.

În baza noilor reglementări penale din 2002, omorul la comandă, practic neanalizat în literatura de specialitate, dar aflat pe pozițiile primare ale criminalității din R.Moldova, trezește o curiozitate de a fi studiat în mod detaliat, pentru delimitarea formelor de manifestare ale acestuia de alte modalități ale omorurilor. Studiul respectiv apare ca o încercare de actualizare teoretico-științifică a problemei și înaintării unor soluții practice în acest domeniu, determinat și de erorile legislative admise în textele normative în vigoare, fapt care creează anumite dificultăți referitoare la încadrarea faptelor de omucideri ca omor la comandă.

Monografia include analiza și interpretarea omorului la comandă prin prisma elementelor constitutive care îl caracterizează din punct de vedere juridico-penal, interpretate atât în literatura de specialitate din Republica Moldova, cât și din legislația altor state (Rusiei, Ucrainei, României, Japoniei, SUA, Marii Britanii etc.), viziunile autorilor autohtoni și străini referitor la subiectul examinat și, desigur, practica judiciară în domeniu.

Dina Rotarciuc,

Judecător, Colegiul Penal, Curtea de Apel Chișinău

Cuprins

Cuvânt înainte	3
CAPITOLUL I. NOȚIUNI GENERALE PRIVIND PROTECȚIA VIETII UMANE CA VALOARE SUPREMĂ	4
§1. Istoricul apariției și evoluția legislației penale privind reglementarea omorului la comandă.....	4
§2. Reglementări penale privind protecția vieții persoanei în Republica Moldova.....	11
§3. Reglementări penale privind omorul la comandă în legislațiile penale a altor state.....	36
CAPITOLUL II. ANALIZA JURIDICO-PENALĂ A OMORULUI LA COMANDĂ	39
§1.Noțiunea omorului la comandă.....	39
§2.Varianta-tip a omorului la comandă	44
a) Obiectul de atentare al omorului la comandă.....	44
b) Subiectul omorului la comandă.....	50
c) Latura obiectivă a omorului la comandă.....	57
d) Latura subiectivă a omorului la comandă.....	64
CAPITOLUL III INCRIMINAREA ȘI PROFILAXIA OMORULUI LA COMANDĂ	67
§1 Procedee de calificare a omorului la comandă și delimitarea acestuia de alte infracțiuni.....	67
§2 Probleme de profilaxie și combatere a omorurilor la comandă în Republica Moldova și alte state.....	81
a)Definirea profilaxiei omorului la comandă.....	81
b) Modalități de prevenire și combatere a omorului la comandă elucidate într-un program de profilaxie a violentei.....	84
Concluzii și recomandări	89
Bibliografie	91

Literatură juridică

1. Avram M., Popovici T., Cobîșneanu V., Cercetarea infracțiunilor contra persoanei. Ghidul ofițerului de urmărire penală. Coordonator Zubco Valeriu, Chișinău, Editura ARC, 2004
2. Антонеан Ю.М., Психология убийства, Москва, Юрист, 1997
3. Аверьянова Т.В., Белкин Р.С., Корухов Ю.Г., Россинская Е.Р., Криминалистика, Учебник для вузов, под ред.Белкина Р.С., Москва, НОРМА, 2002
4. Анианц М.К., Ответственность за преступления против жизни, Юридическая литература, Москва, 1964
5. Алексеев А.И., Криминология. Курс лекций, Москва, Изд-во "Цит", 1999
6. Андреева Л.А., Квалификация убийств, совершенных при отягчающих обстоятельствах, Москва, 1999
7. Bușor V., Șleahțișchi V., Omorul și vătămarea gravă a integrității corporale, Universitatea de Criminologie, Chișinău, 2003
8. Basarab M., Moldovan L., Suiian V., Drept penal. Partea specială, vol.I, Dacia, Cluj-Napoca, 1985
9. Barbăneagră A., Berliba V., Borodac A., Comentariul Codului penal al Republicii Moldova, Editura ARC, Chișinău, 2003
10. Baci Gheorghe, Medicina legală, Chișinău, Știința, 1995
11. Basarab M., Drept penal. Partea generală, vol.II, Iași, Chemarea, 1992
12. Basarab M., Drept penal. Partea generală, Cluj-Napoca, 1999
13. Bayley D., Forces of Order-Police Behavior in Japan and the United States, Berkley, 1991
14. Boroș A., Infracțiuni contra vieții, București, ALL BECK, 1999
15. Borodac A., Manual de drept penal. Partea specială (pentru învățământul universitar), Chișinău, 2004
16. Borodac A., Drept penal. Partea generală, Chișinău, 1994
17. Brânză S., Infracțiuni contra vieții, sănătății, libertății și demnității persoanei, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 1999

18. Brânză S., Ulianovschi X., Stati V., Țurcan I., Grosu V., Drept penal. Partea specială., Ediția a II-a, vol.II, Editura Cartier, 2005
19. Bujor V., Infrațiuni contra vieții și sănătății persoanei, Chișinău, 2003
20. Bujor V., Buga L., Drept penal comparat, Universitatea de criminologie, Chișinău, 2003
21. Bulai C., Manual de drept penal. Partea generală, Editura ALL, 1997
22. Быргэу М.М., Организация профилактики преступлений органами внутренних дел (опыт РМ), Изд-во:Национальный университет внутренних дел, Харьков, 2004
23. Борзекова Г.Н., В.С.Комисарова, Курс уголовного права. Особенная часть, Том III, Москва, Зерцало -М, 2002
24. Боков А.В., Организация борьбы с преступностью, Монография, Москва, ЮНИТИ-ДАНА , Закон и право, 2003
25. Банлдурка А.М., Дадыденко Л.М., Преступность в Украине: причины и противодействие, Монография, Харьков, Гос. спец. изд-во "Основа", 2003
26. Cușnir V., Berliba V., Aspecte juridico-penale ale evaziunii fiscale a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, Chișinău, 2002
27. Cusson Maurice, L'analyse criminologique et la prevention institutionelle, in R.I.C.P.T., nr.2, 1992
28. Cusson Maurice, Le control social du crime, PUF, 1983;
29. Clarence Darrow, Crime: Its causes and treatment, New York, 1980
30. Кашепова В.П., Уголовное право Российской Федерации, Москва , "Былина", 1999
31. Кузнецова Н.Ф., И.М.Тяжкова, Курс уголовного права. Часть общая, Том 1: Учение о преступлении, Москва, Зерцало, 1999
32. Капинус О.С., Убийства, мотивы и цели., Импэ-падлиш, Москва, 2004

33. Кузнецова Н.Ф., Новое уголовное право России, Зерцало Теис, Москва, 1996
34. Красиков А.Н., Ответственность за убийство по российскому уголовному праву, Саратов, 1999
35. Dobrinescu I., Infrațiuni contra vieții persoanei, Editura Academiei Republicii Socialiste Române, București, 1987
36. Дзюньити Куда, Общая часть японского уголовного права, Киото, 1977
37. Гурев М.С., Убийства на “разборках“. Методика расследования., Санкт-Петербург, Москва-Харьков-Минск, ПИТЕР, 2001
38. Ермолович В.Ф., Криминалистическая характеристика преступлений, АМАЛФЕЯ, Минск, 2001
39. Hanga V., Mari legiutori ai lumii, Editura Științifică și Enciclopedică, 1997
40. Jeandiclier W., Droit penal general, Paris, 1988
41. Н.Н. Jescheck, Lehrbuch des Strafrechts Allgemeiner Teil (Manual de drept penal-pedepsele, partea generală), Berlin, Duncker Humblot, 1988
42. Hanga V., Istoria generală a statului și dreptului. De la origini la revoluțiile burgheze, București, 1958
43. Ionașcu T., Persoana fizică în dreptul RPR, București, 1963
44. Исаев И.А., История государство и права Росий, Москва, 1995
45. Lașcu M., Pop O., Aspecte de teorie și practică judiciară în materia infracțiunii de lovire sau vătămări cauzatoare de moarte, Chișinău, 2001
46. Marian Roman, Ghina Sorin, Nicolaie Macimilian. Drepturile civile și politice, București, 1998
47. Mariș A., Autoreferat la teza de doctorat cu titlul „Latura subiectivă a infracțiunii la persoanele fizice în noua legislație penală”, Cluj-Napoca, 2004
48. Miller Hustin, Handbook of Criminal Law, West Publishing Company, St. Paul, 1934

49. Мозяков В.В., Руководство для следователей, Экзамен, Москва, 2005
50. Наумова А.В., В.Н.Кудрявцев, Российское Уголовное право. Особенная часть (учебник), Москва, Юристъ, 1997
51. Наумов А.В., Комментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации, Юристъ, Москва, 1997
52. Никифоров А. С., Ответственность за убийство в современном уголовном праве, Москва, Учебно-консультационный центр ЮрИнфо, 2000
53. Нафиев С.Х., Корыстное убийство: понятие, виды, квалификация (уголовно-правовые и криминологические аспекты), Казань, 1999
54. Локк Р. В., Заказные убийства (криминологический анализ), Москва, Былина, 2003, pag.24
55. Лаврин А., Словарь убийц, Акт-издательство, Москва, 1997
56. Литвинов А.Н., Гавриц Т.С., Профилактика преступлений. От теории к практики. Научно-практическое пособие, Москва, "Экмос", 2003
57. Логинов Е.А., Правовые и криминологические проблемы борьбы с убийствами совершаемыми по найму, Сыктывкар, 2001
58. Ляпунова О.И., Ветрова И., Уголовное право, Юриспруденция, 2001
59. Oancea I., Curs de drept penal general, Vol.I – III, București 1994
60. Н.Оtto, Grundkurs. Strafrecht (Curs de bază cu privire la pedepse), Berlin, 1982
61. Ruhm Christopher, Are Recessions Good for Youth Health?, NBER Working Paper nr.5570, Cambridge, Mass: National Bureau of Economic Research, 1996
62. Toader T., Drept penal român (Partea specială), Casa de Editură și presă "Șansa", 1996
63. Tonry Michel, ed. The Handbook of Crime & Punishment, New York: Oxford University Press, 1998

64. Thomas C., *The Unadjusted Girl*, Boston: Little, Brown&Company, 1993
65. Sîmbrian T., *Drept privat roman*, Craiova, 1993
66. Stancu Emilian, *Criminalistica*, vol.II, Editura Actami, București.1995
67. Soyer Jean-Claude, *Droit penal et Procedure penale*, L.G.D.J., 1995
68. Shikita M.,Tschiya S.,*Crime and Criminal Policy in Japan*, Tokyo, 1999
69. Szabo I., *Fondements historiques et developpment des droits de l'homme*, în "Les dimensions internationales des droits de l'homme", UNESCO, Paris, 1978
70. Saltelli, Romano-Di Falco, *Nuovo Codice penale comentato*, Torino, U.T.E.T.-1990
71. Скуратов Ю.И., Лебедев В.М., *Комментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации.*, Издание 3-е, измененное и дополненное, НОРМА-ИНФРА М, Москва, 2000
72. Șăineanu Lazăr, *Dicționar Universal al Limbii Române*, Litera, Chișinău, 1998
73. Ungureanu A., *Drept penal român. Partea generală*, București, Lumina Lex, 1995
74. Ungurean S., *Medicina legală*, Chișinău, Știința, 1993
75. *Уголовное право. Часть общая и особенная. Учебник* под ред.Н.И.Ветрова, Ю.И.Ляпунова, Издание второе, исправленное и дополненное, Москва, Юриспруденция, 2001
76. *Уголовное право. Общая часть. Учебник для вузов.* Ответственные редакторы: Козаченко И.Я., Незнамова З.А., Москва, НОРМА-ИНФРА-М, 1999
77. *Уголовный кодекс Украины. Научно-практический комментарий. 3-е издание.* Под ред.С.С.Яценко, Киев, "А.С.К.", 2003
78. *Уголовное право. Особенная часть. Учебник для вузов.*, Москва, НОРМА-ИНФРА-М, 2000

79. Zolyneac M., Drept penal, vol.1, Editura fundației “Chemarea“, Iași, 1993
80. Hentig Hans, Crime: Causes mid Conditions: 1 ed..-New York: McGraw-Hill Book Company, 1947

Publicații periodice

1. Revista de drept penal, nr.1, București, 1996 //Antoniou G., Răspunderea penală a persoanei juridice
2. Revista de drept penal, nr.1, București, 1999, pag.38-39//Antoniou G, Urmarea imediată. Contribuții la clarificarea conceptului.
3. Revista română de drept, nr.6, 1982 //Antoniou G., Infracțiunea de omisiune
4. Revista română de drept, nr.4, 1982//Pătulea V., Răspundere penală. Elemente constitutive.Raport de cauzalitate
5. Revista Națională de Drept, nr.3, Chișinău, 2004//Brânză S., Însemnătatea obiectului juridic generic al infracțiunii
6. Revista Națională de Drept, nr.2, Chișinău, 2004//Brânză S., Însemnătatea obiectului material al infracțiunii
7. Legea și viața, nr.5, 1998, pag.13// Sadovei N., Avortul și dreptul la viață al copilului. Aspecte juridice
8. Право, Москва, nr.3, 1997, pag.8//Слинько М.И, Заказные убийства как вид преступного предпринимательства
9. Вопросы борьбы с преступностью-Вып.46, Москва, Юрид.лит., 1988 //Долгова А.И.,Теория криминологии: проблемы, поиски, решения
10. Борьба с преступностью за рубежом, 1993, nr.5, pag.9//О насилии в небольших американских городах
11. Российская юстиция, nr.6, 1995, art.41// Разгилдев Б. Убийство по заказу
12. Советское государство и право, nr.11, 1975, pag.34// Сахаров А.Б., Правовое обеспечение предупреждения преступлений
13. Тезисные выступления на рижском симпозиуме криминологов, 24-25 апреля 1990 г., Рига, 1990, pag.17// Профилактика правонарушений: перспективы исследования

14. Beitrage zur Statistik im Kanigreiche Baverti, Munchen, 1867, pag.42 // Mayr G., Statistik der Gerichtlichen Polizei ini Koemgreiche Bayem
15. Crime and Delinquency, 1993, V.39, nr.1, pag.107–108// Greene M., Chronic Exposure to Violence and Poverty
16. Troisieme Conference de politique criminelle. Conseil de l'Europe, Strasbourg, 1985, pag.56-60// P.H.Boole, Politiques legislatives perspectives europeenes
17. Social Problems, 1987, pag.187-212// Theodore Chincos, Rates of Crime and Unemployment: Analysis of Aggregate Research Evidence

Practică judiciară

1. Hotărîrea Curții Supreme de Justiție “Cu privire la practica judiciară în cauzele despre omor premeditat“, nr.9 din 15.11.1993 cu modificările introduse prin hotărârile Plenului nr.20 din 10.06.1998, nr.38 din 20.12.1999 și nr.25 din 29.10.2001;
2. Colegiul Penal al Curții de Apel a Republicii Moldova, Sentința în numele Legii din 16 aprilie 2002, dosarul nr.1-12/2002.
3. Dosarul penal nr.1a-253/05 din 25 martie 2005 pornit în privința lui Baci V.(zis „Spartac“), Baci P., Manic I., Brînzilă P., conform art.88, pct.1, 6 (Cod Penal din 1961).
4. Dosarul nr.828 /P/2000 pornit în privința lui Raul Opris, Tribunalul București
5. Dosarul „Aurul dacilor” nr.4126/P/2005, Tribunalul București
6. Decizie penală, nr.42, 1995, Curtea de Apel Timișoara
7. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Federației Ruse din 1999, 27 ianuarie, nr.11
8. Бюллетень Верховного Суда Российской Федерации, nr.1, 1994
9. Бюллетень Верховного Суда РФ, 1999. Меркушов А.Е., О некоторых вопросах судебной практики по делам о преступлениях предусмотренных ст.105 УК РФ